

SAMENVATTING EVALUATIE-ONDERZOEK ERKENNINGSREGELING

December 2021

Inhoud

Inleiding	1
Uitvoering onderzoek.....	2
Toegevoegde waarde en belang van de Erkenning.....	3
Voor het Publiek	3
Voor organisaties	3
... met Erkenning	4
... zonder Erkenning.....	4
Voor de diverse stakeholders	4
Het Erkenningsstelsel.....	5
Rol- en taakverdeling dragende partijen.....	5
Baten-categorieën.....	6
Erkenningsnormen	6
Verbreding werkingsfeer	7
Kosten van de Erkenning.....	7
Termijn, voorlichting en begeleiding en toetsing.....	7
Uitkomsten antwoorden organisaties in Categorie C.....	8
Toegang tot de regeling voor kleinere organisaties	8
Erkenning en ANBI	9
Groei organisaties met Erkenning.....	9
Bekendheid Erkenning	10
Mogelijke bijdragen stakeholders zelf.....	11
Tenslotte: enkele hoofdconclusies.....	11

Inleiding

De Stuurgroep Erkenningsregeling heeft besloten om het Erkenningsstelsel voor goede doelen in- en extern te laten evalueren. Aanleiding is dat het Erkenningsstelsel in 2021 vijf jaar bestaat. Met deze evaluatie wil de Stuurgroep zicht krijgen op de behaalde doelen en de aandachtspunten voor de komende jaren. De (evaluatie)opdracht aan de bureaus Effectmeting en Offspring bestond uit een externe evaluatie bij donerend publiek, goede doelen organisaties (Erkend en Niet-Erkend) en andere stakeholders m.b.t. van de Erkenningsregeling. De samenvatting is een bundeling van de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken ten behoeve van de opdrachtgever, de stuurgroep Erkenningsregeling. Voor meer diepgang en details verwijzen wij naar de drie afzonderlijke onderzoeksrapporten en de PowerPointpresentatie van oktober 2021.

De onderzoeksvragen waren:

- Wat is de waarde van de Erkenning voor de diverse stakeholders?
- En hoe zou de waarde vergroot kunnen worden?

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd in drie onderdelen door de inzet van verschillende online enquêtes en zeven interviews onder de volgende doelgroepen:

1. Donerend Publiek (tevens nulmeting);
2. Goede doelen organisaties (Erkend, Niet-Erkend en teruggetrokken uit procedure);
3. Een reeks geselecteerd stakeholders vanuit overheid/politiek, accountancy, brancheorganisaties, notariaat, Loterijen en fondsen, wetenschap en consultancy

Alle online vragenlijsten die zijn uitgezet, zijn samengesteld in nauwe samenwerking met de opdrachtgevers (Commissie Normstelling, CBF en Goede Doelen Nederland)

Ad.1. Donerend publiek

Bij dit onlineonderzoek is gebruik gemaakt van een ingekocht online panel dat een representatieve afspiegeling vormt van de Nederlandse populatie van achttien jaar en ouder wat betreft leeftijd, geslacht, regio en opleidingsniveau. Deze samenstelling is gelijk aan de verdeling van de Nederlandse bevolking volgens de gegevens van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) waarbij er een extra selectie is toegepast: de respondent heeft de afgelopen 2 jaar gedoneerd aan een goed doel. Er hebben 529 respondenten deelgenomen aan dit online onderzoek in de periode 29 september t/m 1 oktober 2021.

Ad.2. Goede doelen organisaties (Erkend, Niet-Erkend en teruggetrokken uit procedure)

De online enquête onder goede doelen is anoniem ingevuld, tenzij men zelf kon aangeven nadere informatie te willen ontvangen (op emailadres) over de Erkenning (bij niet Erkende goede doelen).

- Er zijn 642 Erkende goede doelen uitgenodigd waarvan er 250 hebben deelgenomen (39%);
- Er zijn 402 niet Erkende goede doelen uitgenodigd waarvan er 52 hebben deelgenomen (13%);
- Daarnaast hebben 8 goede doelen organisaties meegedaan die de erkenning hebben aangevraagd, maar nog niet erkend zijn, 3 goede doelen organisaties waarvan de erkenning is opgezegd, 4 waarvan de aanvraag is teruggetrokken en 1 waarvan de aanvraag is aangehouden. Van de 7 organisaties waarbij de Erkenningprocedure is afgebroken zijn de enquêteresultaten door de lage response niet apart in deze analyse betrokken

Totale respons: 318

Ad.3. Overige stakeholders

Zestig externe stakeholders, die te maken hebben (gehad) met de Erkenning, zijn per e-mail uitgenodigd voor dit online onderzoek. Er hebben 19 respondenten meegedaan. 7 respondenten hebben meegewerkt aan een individueel telefonisch interview met een semigestructureerde vragenlijst.

Toegevoegde waarde en belang van de Erkenning

Het belang van de Erkenning wordt bevestigd door het publiek en goededoelenorganisaties. De Erkenning kan bijdragen aan draagvlak voor goede doelen in de samenleving, maar dan moeten er meer goede doelen meedoen en het publiek moet er meer bekend mee zijn. Het donerend publiek heeft behoefte aan een keurmerk zoals de Erkenning. De toegevoegde waarde van de Erkenning ligt in het versterken van de betrouwbaarheid van goededoelenorganisaties richting publiek en samenleving. Ook draagt de Erkenning bij aan imagoverbetering, fondsenwerving en professionaliteit bij goededoelenorganisaties.

Voor het Publiek

Er is bij het onderzochte donerend publiek een ruim draagvlak voor de Erkenning, ook al zijn de meeste mensen niet op de hoogte van het bestaan en de betekenis ervan. De geholpen bekendheid van de Erkenning bij de ondervraagde donateurs is 29%, de spontane bekendheid is 7%.

Het donerend publiek vindt het in grote meerderheid belangrijk (ruim tweederde) dat de Erkenning er is en dat de goededoelensector zelf het initiatief neemt met het keurmerk 'De Erkenning'. Ook oordeelt men dat de goededoelensector professioneler en betrouwbaarder wordt als het merendeel van de goede doelen erkend is. *Betrouwbaar, eerlijk en goed* zijn de associaties die men bij de Erkenning heeft en als toegevoegde waarde ziet men: *controle, goede besteding en veilig doneren*.

De bekendheid met de Erkenning leidt tot de intentie om daar in het donatiegedrag rekening mee te houden (bijna 40%). Echter, de bereidheid om de Erkenning aan te bevelen richting derden is laag.

Voor organisaties

Als hoofdreden om de Erkenning te hebben of te verwerven geven Erkende en niet-Erkende organisaties aan: *'investeren in donateursvertrouwen'*. Opvallend is dat Erkende organisaties in veel sterkere mate dan niet-Erkende organisaties als andere reden aangeven:

"Kwaliteitseisen die professionalisering organisatie bevorderen" (61% tegenover 30%).

Sommige organisaties laten echter wel weten dat er bij hen nooit wordt gevraagd naar de Erkenning.

Het nadeel van de Erkenning voor organisaties is dat het veel werk, tijd en geld kost en soms de reden is om de Erkenning niet aan te vragen. Bij hen is er twijfel over de toegevoegde waarde.

... met Erkenning

Erkende goede doelen zijn trots en constateren kwaliteitsverbetering van de organisatie als gevolg van de Erkenning. Organisaties met Erkenning associëren de regeling met: *betrouwbaarheid, eerlijkheid, transparantie en kwaliteit*. Ook bij de voordelen noemen zij: *betrouwbaarheid* en *imago-versterking, fondsenwerving, organisatieversterking, bekendheid* en *controle*. Ongeveer 27% van hen ondervindt ook nadelen van het hebben van de Erkenning, zoals *bureaucratie, kosten, te weinig bekend, hoge drempel kleine organisaties, nog te weinig toegevoegde waarde*.

Deze organisaties waarderen de Erkenning met rapportcijfer 7,3.

De bereidheid om de Erkenning aan derden aan te bevelen (de Net Promoter Score – NPS) is gemiddeld +5 waarbij we verschillen zien als we inzoomen op categorie-niveau: A & B + 10, C – 11 en D + 4. Opvallend is dat Categorie C Erkende organisaties veel minder bereid zijn om de Erkenning aan derden aan te bevelen (zie pag. 8).

De ondervraagde Erkende organisaties zijn het er over eens dat als er meer erkende organisaties zijn, dit zal leiden tot een meer professionele en betrouwbare goedbedoelensector en een sterkere belangenbehartiging richting overheid.

... zonder Erkenning

Organisaties zonder Erkenning zien als voordelen van de Erkenning: *betrouwbaarheid, imago-versterking* en *fondsenwerving*. Als nadeel van de Erkenning zien zij dat het veel werk, tijd en geld kost en soms de reden is om de Erkenning niet aan te vragen. Bij hen is er twijfel over de toegevoegde waarde.

De redenen om niet aan te vragen zijn dan ook:

- Kosten (*liever geld naar doelgroep en doel*);
- Tijd/aandacht (*administratieve rompslomp*);
- Voordelen onvoldoende duidelijk.

Voor de diverse stakeholders

De verschillende gericht benaderde stakeholders, waaronder met een beperkt aantal telefonische interviews zijn afgenomen, zien de meerwaarde van de Erkenning. Dit betekent niet dat men geen kritiek of ruimte voor verbetering ziet. Enkele uitspraken:

- "De Erkenning draagt bij aan de beleidsvisie van de overheid: bevorderen geefgedrag publiek, vergroten transparantie en betrouwbaarheid goedbedoelensector en bevorderen samenwerking overheid en filantropie" (Martina Braun, Min van justitie);
- "De Erkenning is vooral belangrijk voor het publieksvertrouwen" (Bart Romijn, Partin)
- "Voorkom dat regulering een overheidstaak wordt" (Odiel Evenhuis, Goede Doelen Loterijen);
- "De meerwaarde van de erkenning geldt vooral voor organisaties die doorgroeien (Sanne ten Bokkel Huinink, Fonds 1818);
- "Laat de overheid de Erkenning ook vragen als het gaat om subsidie. De gemeente Den Haag verdeelt per dag 1 miljoen euro aan subsidies. Ons fonds 6 miljoen per jaar. Waarom zou de gemeente dan niet meer controle kunnen uitoefenen door bijv. te vragen naar de Erkenning?" (Sanne ten Bokkel Huinink);

- *"Meerwaarde Erkenning zou stijgen als meer organisaties de Erkenning zouden gebruiken om de eigen procedures te vereenvoudigen, zoals Min BuZa dat doet bij Partos 9001. Er is nu een overvloed aan regels en eisen die worden opgelegd, zoals UBO, KvK, banken en Anbi" (Bart Romijn);*
- *"Zorg dat de Erkenning nog belangrijker wordt bij loterijen, fondsen en overheid" (accountant);*
- *"Erkenning is niet het doel, maar kan in de relatie met je gevers van waarde zijn om te laten zien dat je transparant, betrouwbaar en goed bezig bent." (Niek Bakker, MDF);*
- *"Erkenning kan niet 100% betrouwbaarheid garanderen" (Niek Bakker);*
- *"Er is verwarring over de Code Goed bestuur van SBF: is die nog van toepassing? GDN heeft zich daaraan gebonden, dus impliciet ook de leden. Maar individuele leden weer niet. Moet duidelijk worden" (Frederieke van Harskamp, Van Doorne).*

Het Erkenningsstelsel

Het Erkenningsstelsel is goed, de normen zijn goed, de rollen van de dragende partijen zijn echter niet iedereen duidelijk. Er is kritiek op de indeling/grenzen van de baten-categorieën en de kosten voor de Erkenning. Er is ook eensgezindheid bij de ondervraagde organisaties over de ontwikkelgericht insteek van de Erkenningsregeling.

Rol- en taakverdeling dragende partijen

Van het publiek dat bekend is met de Erkenning vindt 94% scheiding van rollen belangrijk. De taakverdeling van de dragende partijen is niet voor alle organisaties even helder. De Commissie Normstelling is voor velen niet bekend, het CBF daarentegen wel. De rol van Goede Doelen Nederland is voor een belangrijk deel van de ondervraagde organisaties niet duidelijk en daarover toont men zich minder tevreden. Er is een wens voor meer duidelijkheid over hoe het stelsel in elkaar steekt en een waarschuwing om monopolies te voorkomen. Uit de interviews met de stakeholders komt hierover naar voren:

- *"De balans op papier en ook in de praktijk is goed" (Martine Braun);*
- *"Het is belangrijk om de balans tussen de partijen te blijven bewaken: (René Bekkers);*
- *"De rolverdeling is te complex en het valt niet te reproduceren hoe het nu precies zit" (Sanne Ten Bokkel Huinink);*
- *"Ik ben tegen verplichting bij GDN om de Erkenning te eisen. Ik vind dat organisaties ondanks geen Erkenning wel lid kunnen worden van GDN en dan bepaalde normen zouden moeten accepteren. GDN moet er voor zorgen dat alle organisaties goed op de hoogte zijn en zich bewust zijn van wat ze op orde moeten hebben. Je moet keuren scheiden van ondersteunen: CBF en GDN zijn te dicht op elkaar gaan zitten" (Niek Bakker);*
- *"De belangen van donateurs wordt onvoldoende behartigd omdat GDN een van de normstellende instellingen is" (Jordan van Bergen, directeur non-profit)*

Baten-categorieën

Driekwart van de organisaties vindt een indeling op basis van baten passend en tweederde vindt dat de eigen organisatie er in past wat betreft de normen. Ongeveer de helft van de organisaties vinden de kosten passend voor de eigen organisatie. Echter 39% van de respondenten vindt de huidige grenzen van de categorie-indeling niet logisch. De indeling is voor hen te eenzijdig door baten als enig criterium te nemen. Er zou ook gekeken moeten worden naar andere zaken, zoals alleen fondsenwervingsbaten, personeel, omvang, leeftijd organisatie en positionering. Daarnaast heeft deze groep een wens tot aanpassing van de grenzen van de indeling op baten: meer onderscheidt binnen alle categorieën A, B, C en D. Veel kleinere organisaties vinden de marges binnen A te ruim, maar ook wordt er geklaagd over de grove indeling van C & D.

Enkele opmerkingen van stakeholders uit de interviews:

- *Vroeger was er een indeling m.b.t. enkelvoudige of meervoudige doelstelling, aantal mensen indien dienst e.d.; De hoogte van de baten is namelijk niet persé een indicatie van de professionaliteit. (Frederieke van Harskamp);*
- *Niet alleen kijken naar de baten, ook omvang, personeel etc. Je kunt ook een onderscheid maken in organisaties die alleen uitvoerend/fondsenwervend zijn of wervend en verstrekkend. Maar dat is complex. Misschien een nuancering maken. Maar je moet wel uitkijken dat je niet te veel op de uitzonderingen beleid moet maken (Niek Bakker)*

Erkenningsnormen

Bijna driekwart van de organisaties is van mening dat de normen waaraan men moet voldoen, passen bij de aard en omvang van de organisatie, voldoende duidelijk en niet te streng zijn. Het onderscheid tussen harde normen en bespreekpunten is bij een kleine meerderheid duidelijk, maar niet voor iedereen. Bijna de helft van de organisaties geeft aan dat het voldoen aan de normen weinig moeite kost, de andere helft is het daarmee niet eens (9%) of twijfelt.

Gevraagd naar het zelf verzinnen van een norm verwijst het publiek naar:

- ✓ geld moet zoveel mogelijk bij goed doel terecht komen (208x genoemd, 61%)
- ✓ eerlijkheid & transparantie over behaalde doelen (126x genoemd, 37%)
- ✓ goede doel moet zijn aangesloten bij controlerende organisatie (8x genoemd, 2%)

Opmerkingen van stakeholders:

- *"Normen zijn niet alleen financieel. Kijk ook naar strijkstok, directeur salaris, verslaggeving, interne democratie, mee laten denken leden etc.";*
- *"Ontwikkel niet voor elk mogelijk incident een norm, maar controleer risicogericht" (Accountant);*
- *"Vanuit governance-optiek zou in de normen een maximum zittingstermijn voor bestuur of RvT moeten worden opgenomen. Is bij andere codes, zoals de SBF Code Goed bestuur, wel het geval" (Frederieke van Harskamp);*
- *"Verbeterpunt in normen is 'belangenverstrengeling'. Belangenverstrengeling is niet altijd tegenstrijdig belang. Dat laatste mag niet voorkomen, dat eerste is soms nuttig.*

Governance Code Cultuur gaat wel in op onderscheid tegenstrijdig belang en gewenste en ongewenste belangenverstrengeling. Daar is nu onduidelijkheid over bij cliënten. Dus in de norm graag meer nuancering en in de uitleg beter voorlichten.: (Frederieke van Harskamp);

- *"Als je kijkt naar de werkelijke normering bij Categorie A is die niet te zwaar: als je een goed gesprek voert en duidelijk maakt wat de bedoeling is, dan valt het allemaal wel mee" (Niek Bakker).*

Verbreiding werkingsfeer

Er is in het stakeholderonderzoek ook gevraagd of de werkingsfeer van de Erkenning uitbreid zou moeten worden met crowdfunding platforms vermogensfondsen of sociale ondernemingen. Een deel van de ondervraagden vindt van niet: *Schoenmaker blijf bij je leest!* Echter een aantal geeft aan dat crowdfunding platforms ook de Erkenning zouden moeten kunnen aanvragen. Bijna niemand vindt dat ook voor vermogensfondsen en bij sociale ondernemingen is er twijfel omdat zij deels een bedrijfsmatige opzet hebben. Wel werd er in een interview op gewezen dat veel cultuurinstellingen nu niet erkend zijn. Die scharen zich onder de governance Code Cultuur. Tenslotte is het advies aan het CBF om duidelijker te zijn over organisaties met een moederorganisatie in het buitenland. Daarover staat niets in de regeling en ook geen uitleg. Ook veel notarissen weten dat niet precies.

Kosten van de Erkenning

Het solidariteitsprincipe in de kostenverdeling voor de Erkenning wordt door ruim tweederde gesteund. Een kwart van de respondenten vindt in meer of minder mate de kosten niet in juiste verhouding tot voordelen. Niet iedereen vindt de indeling wat betreft de kosten die gelden per categorie passend voor de eigen organisatie.

Termijn, voorlichting en begeleiding en toetsing

De meeste organisaties zijn tevreden over de informatie & begeleiding bij en de frequentie van de jaarlijkse risico-controle en bij de driejaarlijkse toetsing door het CBF. Toch is er een substantieel deel (tussen de 20 en 30%) van de respondenten het daar niet helemaal mee eens.

32% heeft ondersteuning ontvangen bij Erkenningsproces (33% weet het niet meer). Bij 89% kwam deze ondersteuning van het CBF, 12% van de accountant en 7% van GDN. Het CBF krijgt als rapportcijfer voor de informatie en begeleiding bij de aanvraag een 7,2.

Eén van de stakeholders uit kritiek op de wijze waarop de normen m.b.t. integriteit worden getoetst in de praktijk.

Door erkende organisaties genoemde verbeterpunten:

- Voorlichting en communicatie (*informatie overzichtelijker, meer info over hertoetsing, te weinig communicatie CBF of advies CBF niet congruent met toetsing*);
- Begeleiding: dialoog bleek toch afvinkgesprek, voorkeur vast contact CBF, meer begeleiding bij overgang B naar C.

Uitkomsten antwoorden organisaties in Categorie C

Opmerkelijk is dat organisaties in Categorie C aanmerkelijk negatiever oordelen over een aantal aspecten van de Erkenning. Men ervaart meer nadelen, vindt de categorie-indeling, normen en kosten minder passend, verhouding kosten – voordelen minder positief en men komt minder eenvoudig door de risicocontrole. De bereidheid om de Erkenning aan te bevelen aan anderen is bij hen dan ook beduidend lager (Net Promotorscore -11).

Enkele uitspraken van organisaties:

- *"Het verschil tussen organisaties van 500.000 euro en 2 miljoen is zeer groot. Bij 500.000 kan alles nog door vrijwilligers worden gedaan, 2 miljoen vraagt een professionele organisatie";*
- *"Ik vind de kosten vrij hoog, niet alleen financieel maar ook qua tijdsinvestering bij ons. Doordat er steeds meer gevraagd wordt, in mijn ogen niet altijd terecht, kost het steeds meer tijd";*
- *"Het prijsverschil tussen categorie B & C vind ik wel heel erg verschillen";*
- *"De Erkenning houdt onvoldoende rekening met organisatie met heel weinig personele overhead".*

Toegang tot de regeling voor kleinere organisaties

Meerdere respondenten geven aan dat kleine organisaties beperkte toegang hebben tot de regeling. Door meerdere stakeholders wordt bevestigd aan dat zij dezelfde signalen ontvangen van kleine organisaties. De regeling zou toegankelijker moeten worden.

Doorgevraagd over waar het probleem zit worden er een aantal factoren genoemd:

- Er is bij kleine organisaties vaker een negatieve beeldvorming over de Erkenning;
- De meerwaarde wordt bij deze organisaties niet ervaren;
- De inschatting is dat de Erkenning veel moeite kost en erg duur is ('het geld kan beter naar de doelgroep') en daarmee een zware belasting vormt voor de organisatie.

De geraadpleegde experts zijn van mening dat de normen van zichzelf niet te zwaar zijn.

Martina Braun zegt: *"De oplossing ligt niet in verlichting van de normen voor kleine organisaties maar het bieden van meer begeleiding en steun"*. Deze mening wordt door meerdere stakeholders gedeeld.

Andere opmerkingen van stakeholders:

- *"Als de organisatie die de Erkenning aanvraagt geen pijn zou ervaren is de procedure misschien te makkelijk" (Sanne ten Bokkel Huinink);*
- *"Minder normen voor kleine organisaties en meer risicogericht vinger aan de pols houden" (Accountant);*
- *Kleine organisaties zouden meer gebruik moeten maken van bestaande kennis en kunde (van accountant, toezichthouders e.d.) i.p.v. alles zelf uit te werken (Accountant);*
- *"Vanuit governance optiek is het niet te veel werk voor organisaties en als je het eenmaal goed op orde hebt is het minder werk in de toekomst. Voor kleine organisaties is het*

moelijk omdat ze veel dingen niet op orde hebben. Je kunt meer met voorbeelden werken. In andere branches (onderwijs) wordt er meer gefaciliteerd (bijv. concept reglementen) (Frederieke van Harskamp)

- *Maar in de praktijk is het wel lastig voor veel kleine organisaties: veel eisen en je moet een grote slag maken voor je organisatie. Als je de meerwaarde niet inziet, dan is het altijd te veel. Wat heb je er aan? Als dat duidelijk is, dan ben je bereid is om te investeren. Feitelijk is de regeling niet te zwaar, maar de beeldvorming bepaald veel. Ga in dialoog en biedt meer begeleiding (Niek Bakker)*
- *Je moet meer investeren in de begeleiding en ondersteuning gericht op de categorie, bijv. van kleine organisaties. Elke categorie vraagt een andere aanpak. Als je differentieert in je ledenaantal dan moet je ook differentiëren in de organisatie die deze leden bedient (Niek Bakker)*

Erkenning en ANBI

Er is overlap tussen ANBI en Erkenning en verschillende stakeholders vinden dat de ANBI te veel wil regelen (terug naar de kern: fiscaliteit). De Erkenning regelt de rest.

- *"De ANBI-regeling is nu te ruim. De ANBI zou alleen eisen moeten stellen voor zaken die te maken hebben met de fiscaliteit en niet bijv. ook nog een beleidsplan. Hoe controleert je daarop als belastingdienst?" (Sanne ten Bokkel Huinink;*
- *"Maak een nauwe verbinding tussen ANBI en Erkenning en vraag bij elke ANBI waarom ze niet Erkend zijn: (Accountant);*
- *"In het verleden was er intensief overleg tussen CBF en Belastingdienst om te komen tot goede afstemming. Dat lijkt een beetje doodgebloed. Het is belangrijk dat de regelingen minder overlap hebben zodat de GDO's binnen werk krijgen" (Frederieke van Harskamp).*

Groei organisaties met Erkenning

Ruim 650 Erkende organisaties (en daarmee 77% van het geefgeld) wordt gezien als een prima resultaat door de stakeholders die wij onderzochten en spraken. Echter een aantal respondenten geeft aan dat dit nog lang niet genoeg is. Er zijn immers duizenden ANBI's die nog geen Erkenning hebben en Erkenning is voor hen wel belangrijk. Er is eensgezindheid over het feit dat de Erkenning een groter draagvlak in de samenleving zou moeten krijgen. Er zijn verschillende ideeën over hoe je dat doel moet bereiken. De meesten geven aan dat het van belang is om eerst meer voorlichting te gaan geven aan het donerend publiek, bijv. door middel van een publiekscampagne. Als de donateur er om gaat vragen, dan gaan organisaties sneller de Erkenning aanvragen, is de redenering. Anderen geven aan dat het juist van belang is om eerst meer organisaties te stimuleren de Erkenning aan te vragen. Er zijn waarschuwingen zoals "als er niet veel meer organisaties Erkend worden blijft het een feestje van de happy few". Het stimuleren van de groei kan ook bereikt worden door de toegankelijkheid voor kleine organisaties te vergemakkelijken.

Enkele stakeholders hierover:

- *"Door meer bekendheid te genereren voor het keurmerk zou dit aantal toe moeten nemen. Daardoor zullen Fondsen dit als extra toegevoegde waarde mee kunnen nemen in het*

- besluitproces. Nu zijn het (in verhouding) nog te weinig organisaties om hierop procedures aan te laten passen” (Nicole den Engelsman, VSBfonds);*
- *“Het is belangrijk dat meer organisaties de erkenning krijgen, want 650 is veel te weinig. Vooral meer kleine organisaties zouden de erkenning moeten verwerven” (Sanne ten Bokkel Huinink);*
 - *“Beter voorlichting in plaats van ‘koppelverkoop’ ”(Jordan van Bergen);*
 - *“Ondersteun de aanvraag van de Erkenning door organisaties die daarvoor geen capaciteit hebben” (René Bekkers);*
 - *“Meer aandacht bieden aan het feit dat de weg ernaar toe ook heel leerzaam is.” (Sanne ten Bokkel Huinink.*

Van de niet-Erkende organisaties in het onderzoek is 51% bekend met de Erkenning en zegt van plan te zijn om de erkenning aan te vragen.

Bekendheid Erkenning

De spontane bekendheid bij donerend publiek van de Erkenning is 7% (ANBI = 4%), geholpen bekendheid 29%. Het Erkenningpaspoort is bij 12% van het onderzochte donateurs bekend en voldoet aan de wensen. Van de Niet erkende organisaties in het onderzoek kent 16% de Erkenning niet.

Gevraagd naar suggesties op welke wijze de Erkenning meer bekendheid zou kunnen krijgen wordt vooral aangegeven: meer publiciteit en voorlichting richting het publiek (publiekscampagne) en het actiever uitdragen door organisaties zelf en experts in de sector en de branchevereniging.

Een publiekscampagne zou mogelijk ondersteund kunnen worden door Het Ministerie van Justitie.

Er moet gewerkt worden aan het behoud van het draagvlak voor goede doelen in de samenleving, ook bijv de politiek (Martina Braun – Min v Justitie). Ministerie van Justitie zou mogelijk kunnen ondersteunen door voorlichting en subsidie voor voorlichting onder publiek

Ook wordt gewezen op het belang dat Erkende organisaties de Erkenning bij het publiek bekenden maken (bijv. op de website van de organisatie). De bereidheid van Erkende organisaties om dat te doen is overigens beperkt (Net Promotor Score van +5 gemiddeld; bij organisaties in Categorie C is dat zelfs -11).

Overige opmerkingen:

- *“Wees transparant, bijv. over GDO’s waar het niet goed ging maar nu door de Erkenning het vertrouwen is teruggewonnen” (Accountant);*
- *“Meer onderzoek naar effecten invoering Erkenning op publiekstrouwen en op de professionaliteit van Erkende instellingen (René Bekkers)”;*
- *“Je moet de beeldvorming aanpakken over de Erkenning bij organisaties en de toegevoegde waarde benadrukken, meer communiceren op toegevoegde waarde, goede*

voorbeelden en de voordelen dan de eisen en verplichtstelling. Kijken naar Erkenning vanuit perspectief van de donateur. Verleiden is beter dan verplichten". (Niek Bakker).

- "De Goede Doelen Loterijen willen best meedenken en adviseren (bijv kritiek op logo CBF – rode kleur). Advies: "Leg accent op het positieve: "Kijk eens hoe goede deze organisatie is" i.p.v. "Check of het wel goed zit"" (Odiel Evenhuis).

Mogelijke bijdragen van stakeholders zelf

Wij vroegen aan de stakeholders wat ze zelf kunnen bijdragen rondom de Erkenning:

- *Donateursbelangen. We willen graag zitting nemen in de commissie normstelling en als dit niet 123 kan dan graag als adviserend orgaan optreden die beter dan nu aan de commissie normstelling uitlegt hoe de donateursbelangen behartigd moeten worden zodat het CBF daadwerkelijk ook beter toezicht kan houden en het geen promotiemateriaal keurmerk voor fondsenwervers is wat het nu is.*
- *Als ervaren goededoelen adviseur: Op visie, strategie niveau meedenken en op tactisch operationeel niveau meepraten.*
- *We zouden onderzoek onder donateurs kunnen uitvoeren.*
- *Soms zet ons fonds daar een sesamadviseur in, je geeft een tip maar een traject aanbieden richting Erkenning is ook een stap waar een fonds een rol in kan spelen.*
- *Ministerie van Justitie zou mogelijk subsidie kunnen geven voor voorlichting aan publiek*
- *Helpen bij het genereren van bekendheid.*
- *Vanuit onze accountantsrol zien wij veel praktische situaties, substance over form hier soms belangrijk, uiteraard binnen de kader van de regels.*
- *Op de agenda houden bij de fondsen en de meerwaarde meenemen in procedures indien dit blijkt uit de certificering van aanvragers.*

Tenslotte: enkele hoofdconclusies

1. De waarde van de Erkenning is meerzijdig.

- De Erkenning vergroot de betrouwbaarheid van en daarmee het publieks- en donateursvertrouwen in (Erkende) goededoelenorganisaties. De Erkenning kan rekenen op draagvlak bij het donerend publiek.
- Tegelijk is er nog beperkte bekendheid van de Erkenning onder het donerend publiek. Er is groeipotentieel;
- Erkende goede doelen geven aan dat de toepassing van de normen van de Erkenning de professionaliteit van de organisatie helpen te versterken.
- Het aantal Erkende organisaties is een mooi resultaat. Maar het is niet genoeg. Er ligt een uitdaging om veel meer, vaak ook kleinere, organisaties te Erkenning te laten aanvragen. De drempel om de Erkenning niet aan te vragen ligt bij negatieve beeldvorming en de tijd, moeite en kosten om de stap naar Erkenning te zetten;
- De Erkenning draagt bij aan de aan gemeenschappelijke en toetsbare normen binnen de goede doelen sector (onderlinge cohesie, trots en kwaliteit)
- De Erkenningsregeling, de rolverdeling dragen partijen, de gestelde normen en begeleiding worden beoordeeld als ruim voldoende door Erkende organisaties (cijfer 7+)

- Het aanvragen van de Erkenning en het voldoen aan de toets vereist wel veel tijd en geld. Op de indeling van de baten categorieën (met name bij A en C), voorlichting over de regeling en kosten is kritiek geuit.
- De waarde in samenleving is beperkt doordat nog niet de meeste goede doelen Erkend zijn

2. **Het vergroten van de waarde kan door:**

- Groei van het aantal Erkende organisaties kan de meerwaarde van de Erkenning. Dat kan door meer voorlichting en aandacht richting donerend publiek, door een actievere rol van Erkende organisaties om bij te dragen aan de bekendheid en door de drempel te beslechten die kleinere organisaties nu ervaren om de Erkenning aan te vragen. Dialoog, voorlichting (over de meerwaarde en belang) en begeleiding zijn daarbij mogelijke hulpbronnen;
- Aanpassing van de batengrenzen of differentiatie daarbinnen en uitbreiding indeling (naast baten ook andere indelingsfactoren meenemen); speciale aandacht is nodig voor categorie A en C
- Verduidelijking en voorlichting over rollen en taken van de dragende partijen
- Aantrekkingskracht voor kleine organisaties vergroten
- Meer publiciteit en aandacht, publiciteit/ marketing, ook door betrokkenen

16 december 2021, Willem Visser en Deny de Jong